

Taylor, W. A.:

INDIKÁTOROS HANGLEMEZKÖLCSÖNZÉS

Amikor 1957 februárjában elhatároztuk, hogy 10 éve fennálló hang-
lemezgyűjteményünket egyéni kölesönzők, valamint társulatok számára meg-
nyitjuk, már volt egy elemző cédulakatalógusunk, amelybe a hanglemezeket
zeneszerzők, előadóművészek, zenei műfajok, szóló hangszerek, stb. sze-
rint soroltuk be. Magától értetődő volt azonban, hogy még egy olyan be-
rendezésre is szükségünk volt, amelyből mindenkor megállapítható, hogy
meghatározott időpontban milyen lemezek állnak rendelkezésre. Ennek a
segítségével ugyanis egyrészt megakadályozható, hogy: a/ a látogatók és
a könyvtár személyzete boszankodni legyen kénytelen olyan lemezekre irá-
nyuló kérések miatt, amelyek abban az időpontban ki vannak kölcsönözve,
és b/ a hanglemezeket akár a kezelő személyzet, akár pedig a közönség
feleslegesen legyen kénytelen forgatni.

A számbajöhető többféle megoldás megvitatása után az irodákban
használatos mutatóberendezés bevezetése mellett döntöttünk; ez olyan
fémtálcákból áll, amelyeket lejtős alakban falra lehet erősíteni. Ezek
az áttekinthető mutatók egy-egy szalagon tüntetik fel az egyes hangleme-
zek rövid címét; a kártya többi része a teljes címleírást tartalmazza.
A kínálkozó lehetőségek közül választásunk a Kardex-re esett.

Hátra volt még azonban annak a kérdésnek a megoldása, miként tud-
juk jelezni, rendelkezésre áll-e a keresett hanglemez vagy sem. Ezt a
feladatot olyan celluloid-kártya alkalmazásával oldottuk meg, amelyik
a hanglemez rövid címleírását tartalmazva, egyuttal egy ráfestett feke-
te jellel is el van látva. A celluloid-kártyát látható módon a hangleme-
zek címét feltüntető szalag végéhez illesztettük. A festett fekete jel
annyit jelent, hogy a lemez rendelkezésre áll. A hanglemezt kikölcsönöz-
ni akaró személy tehát, amikor meggyőződött róla, hogy a keresett lemez
"bent" van, kiemeli a kardexből a celluloid-kártyát és azt a kölcsönző-
pultra helyezi. Ettől a pillanattól fogva a celluloid-kártya kölcsönző-
kártyává válik, belekerül az olvasó kölcsönzőjegyébe, ... visszaadáskor
az olvasó visszakapja a kölcsönzőjegyet, a celluloid-kártyát pedig a
könyvtáros visszahelyezi az indikátorba.

Eredeti cím:

An indicator for gramophone records.

Megjelent:

Unesco Bulletin for Libraries, 1958. 5-6.sz.

140-141.lap.